

1. 188. दर्शनातृपत्तोचन् KATHĀS. 9, 46. BHĀRT. 3, 97. प्रङ्गारस्य (रेणा) हृ-रिस्तृप्तः VOP. 5, 25. आत्मो der sich selbst genügt BHĀG. 3, 17. मुखं तृप्त-म् vergnügt AIT. BA. 1, 25. Accent eines mit तृप्ति anlautenden und auf ein partic. auf तृp auslautenden comp. gaṇa सुखादि zu P. 6, 2, 170. — 2) sättigen, laben: पितृनातप्तिर्निरक्तेष्वै: BHĀTT. 2, 52. 1, 2. न तप्तो-ति पितरं पुत्रः: erfreut DURGĀD. im CKDR. — 3) तर्पति anzünden (das Feuer sättigen; vgl. तर्पणा) DHĀTUP. 34, 13. — caus. 1) sättigen, laben; befriedigen; act. und med.: अतृप्त्यते च वेतालम् — तर्पयिष्यन् KATHĀS. 26, 237. तर्पयिष्ये लाम् MBH. 12, 5542. तर्पयमानी (sic) च कामतः R. 2, 1, 3. विश्वामित्रबलम् — वसिष्ठेन सूर्यितम् 1, 53, 5. वृषभिस्तर्पयितुं सर्वस्वतम् RV. 1, 164, 52. आपः पृथिवीं तर्पयतु AV. 4, 13, 1. तर्पयन्निव महीं किरणायै: VARĀH. BHĀ. S. 12, 22. पञ्चाननो दृतारुं तृप्त्या तर्पयति AV. 9, 5, 9. सुनितीस्तर्पयेद्याम् RV. 7, 64, 4. VS. 6, 30, 31. AIT. BA. 8, 24. ये ला सोमेनातीतृप्ताम् VS. 7, 29. AV. 2, 29, 6. 4, 26, 6. यद्या धेनुं तृप्तीं तर्पयति TBR. 2, 1, 9, 3. CAT. BR. 1, 7, 8, 28. 9, 2, 2, 3. 11, 3, 6, 4. भूरिणा रुधिरेणा वै। असृकिप्रयं तर्पयिष्ये धात-रं मे BHĀG. P. 7, 2, 8. सततं लाभ्यधारभिर्यदि तर्पयसे इन्नलम् MBH. 1, 8126. मानुष्यो बलवान्नन्दो ग्राणं तर्पयतीव मे 5936. पितृनाचार्याश्च तर्पयेयु: PĀR. GRĀB. 2, 12. यदेव तर्पयत्यद्विः पितृन् M. 3, 283. 6, 24. MBH. 3, 1734. R. 4, 2, 11, 44, 42, 62, 12. BHĀG. P. 3, 3, 26. ब्राह्मणाश्च सुतर्पयन्। मुनोश्च ब्रह्मचर्येण देवायश्च नेकाया HARIV. 15373. देवोस्तर्पयनो (sic) विधानै: MBH. 14, 291. तर्पये देवान्वितम् 3, 5049. 13, 1409. ते संयानगतैर्द्वयीर्विणिनो द्वूरगामिनः। हृहितं तर्पयत्यकं यथैव धनंदं तथा || HARIV. 5239. ये पञ्चवर्षस्तपसा भवा-न्देवमतीतृप्त् BHĀG. P. 4, 12, 23. स तान् — धान्येन च धनेन च। सोमाते तर्पयमास विपुलेन MBH. 1, 6803. 2, 100. 3, 2720. 18, 276. VARĀH. BHĀ. S. 43, 58, 66. (तै) तर्पयस्व — गोमक्षेणा R. 2, 32, 14. R. GOR. 2, 31, 32. ते-षामकै वाग्भृत्यर्थितः MBH. 5, 7232. व्याघ्राहृष्टं तर्पया काममेषाम् RV. 1, 54, 9, 85, 11. सा मे कामानातीतृप्त् CĀNKA. GRĀB. 3, 12. — 2) med. sich sättigen; Befriedigung erhalten: अतीतृप्तते पितृः VS. 19, 36. श्रूयं वज्रस्त-र्पयतामृतस्य AV. 6, 134, 1. — 3) act. anzünden (das Feuer sättigen; vgl. तर्पणा) DHĀTUP. 34, 13. — desid. sich zu sättigen verlangen an (acc.): पीपूष्यमग्ने पृथमस्तिर्पत्तात् RV. 10, 87, 17. — desid. vom caus. zu sättigen —, zu laben —, zu befriedigen verlangen: यो तिर्पयिषेत्को चिदेवताम् CĀNKA. GRĀB. 1, 2. GOR. 1, 9, 2. — Vgl. तृप्ति.

— अति satt werden, sich sättigen: तपा संक्षयमानेन महिमा साक्षतं पते:। नातितृप्ति मे चित्तम् BHĀG. P. 8, 8, 18.

— अनु satt werden, sich laben nach Jmd (abl.): ब्राह्मणेऽन्योऽनुतृप्त्यते पितरो देवतास्तथा MBH. 13, 1922.

— अप caus. aushungern, fasten lassen Suçr. 2, 43, 4. 239, 1. — Vgl. अतृप्तणा.

— अभि sich sättigen, sich laben: अभृतेनाभितृपत्तस्य MBH. 5, 3604. सौ-शील्यगुणाभितृप्त् BHĀG. P. 3, 5, 1. — caus. sättigen, laben, erquicken: कालोपवेन तदा स्वादनेनाभ्यर्तप्यन् MBH. 12, 12251. विश्वामित्रबलम् — वसिष्ठेनाभिर्तर्पितम् R. GOR. 1, 54, 5. (आपः) पृत्रं पौत्रं भितृपत्तयतो: AV. 18, 4, 39. राजसूयाश्चमेधान्यं वक्षिर्येनाभिर्तर्पितः R. 4, 4, 3. परोदैः — उवै पर्यामभिर्तर्पिदः VASĀH. BHĀ. S. 19, 15. तैलेन स्रोतः Suçr. 2, 20, 2.

— अव s. अवतर्पणा.

— आ satt —, befriedigt werden: आ यत्पन्मृतो वावशाना: RV. 7, 56, 10. — caus. sättigen: अनुकामं तर्पयेद्यमिन्द्रवरुण राय आ RV. 4, 17,

3. — Vgl. आतर्पणा, आतृप्त्य.

— नि in der Stelle: वे ने इन्ह स्तृप्तस्वानिद्रा नि तृप्त्यसि RV. 8, 89, 10.

— परि vollkommen befriedigt —, zufrieden werden: परितप्तत्वं परमात्मनः CĀM. in WIND. Sancara 142. — caus. vollkommen sättigen, — laben: कथं तु देवा हृविषा गयेन परितर्पिता: MBH. 3, 8537. R. GOR. 1, 13, 6.

— प्र caus. sättigen, laben, stärken: प्रतिर्पितृपत्तगणा PĀNKAT. 217, 6. सर्वान्धातृपत्तर्पयत् Suçr. 1, 248, 1.

— वि satt —, befriedigt werden: वयं तु न वितृप्त्याम उत्तमस्त्रोकविक्रमे BHĀG. P. 1, 1, 19. अन्योऽन्यमवितृप्ता विलोकने VID. 303. अवितृपत्तस्य कामानाम् R. 4, 38, 9. वीक्षणां ३पि नापश्यमवितृप्तस्य इवातुरः BHĀG. P. 4, 6, 20. वितृपत्तदश् ३, 18, 42. अवितृपत्तदश् २, 11. अवितृपत्ताम् 7, 6, 13.

— सम sich zusammen sättigen: स्वाकृतस्य समु तृप्तानु श्वभवः R. V. 1, 110, 1. — caus. sättigen, befriedigen, erquicken, laben, erfreuen: अनु-उहुः PĀNKAT. BR. 2, 16. तान् मूलफलैः — संतर्पयामास MBH. 3, 946, 8390.

BHĀTT. 12, 75. देवान् पितृन् CAT. BR. 1, 8, 2, 8. 4, 4, 2. 4, 2, 1, 32. 11, 4, 2, 16. M. 3, 211. MBH. 3, 5031. 6007. R. GOR. 1, 37, 9. संतर्पय समिद्धिर्मिम् RAGH. 13, 45. HIT. I, 127. यावेत् कामाः समतीतृपत्तान् AV. 12, 3, 36.

संतर्पयत्वः सर्वभूतानि नद्यः MBH. 5, 819. सुखदश्यापि — धनं समर्पयत् 1, 4470, 2, 1303. कति न द्विजाः संतर्पिताः DHĀTAS. 68, 1.

तर्पणा (von तर्प् 1) adj. f. ई sättigend, labend MBH. 18, 275. Suçr. 1, 169, 9, 180, 3, 204, 19. इन्द्रियतर्पणी s. u. कुण्डलिनी und vgl. आतर्पणा.

— 2) m. oder n. wie es scheint eine best. Pflanze Suçr. 2, 40, 4. 16. 96, 17.

— 3) f. ई N. einer Pflanze, = गुरुस्त्वं, लेप्मणा CĀBDAM. im CKDR.

— 4) u. a) das Sattwerden, Sattsein, = तृप्ति AK. 2, 9, 56. यद्यस्मासु (इन्द्रियेषु) प्रसीनेषु तर्पणं प्राणधारणम्। भोगानुज्ञे भवान् (d. i. मनः) MBH. 14, 673. — b) das Sättigen, Laben, Befriedigen; insbes. der Götter und Ahnen durch Libationen AK. 3, 3, 4. 2, 7, 13. H. 1502. 821. अक्रोत्तस्य वितालस्य नमासवलितर्पणम् KATHĀS. 26, 236. पितृपत्तस्तु तर्पणम् M. 3, 70. प्राणितं पितृतर्पणम् ७४. देवर्पितृपत्त २, 176. MĀR. P. 23, 69. तर्पणं चाच्युक्तं तीर्थाभ्योगिः MBH. 13, 4373, 3729. कुवर्ति पितृणां पिण्डतर्पणम् 4388. मांसनीरौदनमधुर्तर्पणं स दिवौकसाम्। करोति JĀGN. 1, 46. जलः BHĀG. P. 8, 24, 12. अर्हणां चक्रतुत्तस्याः (देव्याः) पुष्पधूपाभिर्तर्पणैः DEV. 13, 7. वरः das Er/reuen des Gatten BHĀG. P. 3, 1, 27. तर्पणाखारण Ind. ST. 1, 70. das Sättigen der Augen so v. a. das Anfüllen derselben mit Oel oder flüssigem Fette Suçr. 2, 43, 14. 323, 3, 347, 17. 20. 348, 14. 349, 4, 8. Vgl. शृष्टि०. — c) proparox. Immiss, Nahrungs-यतर्पणमाहृति AV. 9, 6, 6. — d) die Nahrung des Feuers, Brennholz H. 827.

तर्पणीय (wie eben) adj. zu sättigen, zu befriedigen: न वित्तेन तर्पणीयो मनुष्यः KĀTHOP. 1, 27.

तर्पणेच्छु (तर्पण + इच्छु) adj. nach Sättigung verlangend; m. Bein. BHishma's CĀBDAR. im CKDR.

तर्पयितव्य (vom caus. von तर्प् adj. zu sättigen, zu laben KĀTH. 32, 1.

तर्पिन् (von तर्प् oder तर्प् 1) adj. sättigend, labend. — 2) f. तर्पणी N. einer Pflanze, Hibiscus mutabilis (पवर्चारिणी), CĀBDAK. im CKDR.

तर्पिलि und तर्पिलिका gaṇa कपिलकादि; vgl. तिर्पिलिका, तिलिपिलिका.

तर्प् (तर्प्, तम्प्), तर्पति, तर्पति = तर्प् DHĀTUP. 28, 24, 25. P. 7, 1, 59,